



ZDRUŽENIE VÝROBCOV
ELEKTROSPOTREBIČOV PRE RECYKLÁCIU

Správa o činnosti zdrúženia ENVIDOM za rok 2009



Obsah

Príhovor generálneho riaditeľa	3	Splnenie limitov recyklácie a zhodnotenia	14
O združení ENVIDOM	4	Finančné údaje	17
Zber, logistika a spracovanie	7	Zoznam účastníkov	17
Informovanosť	11	Ľudia v ENVIDOME	19

ENVIDOM – Združenie výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu

ENVIDOM je kolektívna organizácia pre kategórie 1 a 2 - veľké a malé domáce spotrebiče a kategóriu 6 - elektrické a elektronické nástroje zapísaná dňa 15.12. 2009 podľa § 68 ods. 2 písm. u) zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov do Registra kolektívnych organizácií Ministerstva životného prostredia SR, číslo registrácie KOVEZ 02.

Adresa:

Ružová dolina 6, 821 08 Bratislava

Založené:

na základe zakladateľskej zmluvy uzatvorenej dňa 15. marca 2005

Zapísané:

5. mája 2005 v registri záujmových združení právnických osôb vedenom Obvodným úradom v Bratislave pod č. OVVS/1362/2/2005-TSK

Zakladatelia:

BSH domáci spotrebiče, s.r.o.
 East Trading Company, s.r.o.
 Electrolux Slovakia, s.r.o.
 ETA-Slovakia, s.r.o.
 Gorenje Slovakia, s.r.o.
 Groupe SEB ČR a SR, s.r.o.
 Indesit Company Česká, s.r.o.
 MORA Slovakia, s.r.o.
 Philips Slovakia, s.r.o., divízia DAP
 Whirlpool Slovakia, s.r.o.



IČO: 37935836

DIČ: 2021998154

Tel.: +421 2 50 221 300

Fax: +421 2 50 221 301

e-mail: info@envidom.sk

web: www.envidom.sk

ENVIDOM je riadnym členom medzinárodnej asociácie WEEE FORUM, ktorá združuje európske kolektívne organizácie výrobcov a dovozcov elektrospotrebičov pre zber a recykláciu elektroodpadu.

WEEE Forum združuje v súčasnosti 39 kolektívnych organizácií z 21 európskych krajín.

Členstvo v organizácii WEEE Forum umožňuje svojim členom výmenu skúseností a informácií jednotlivých národných systémov s cieľom efektívne riešiť zber a recykláciu elektroodpadu a ochranu životného prostredia v celoeurópskom kontexte.



Príhovor generálneho riaditeľa

Schválená novela zákona o odpadoch podporí ďalší rozvoj zberu a recyklácie elektroodpadu na Slovensku.



Rok 2009 priniesol mnoho verejných diskusií okolo novely zákona o odpadoch, ktorá je v časti týkajúcej sa elektroodpadu účinná od novembra 2009. Súčasná podoba novely vznikla aj vďaka našej účasti a spolupráci pri tvorbe návrhu komplexného systému zberu elektroodpadu, ktorý výrobcovia elektrozariadení predložili mestám a obciam v 2. polroku 2009. Tento systém umožní výrobcovi plniť ich povinnosti vyplývajúce z novely zákona o odpadoch a súčasne požiadavky obcí a miest, ktorými sú pokrytie celého územia SR zberom a financovanie zberu a spracovania všetkého elektroodpadu, ktorý vznikne na Slovensku.

Uplynulo 5 rokov našej činnosti, počas ktorých bolo plnenie týchto povinností, špeciálne s dôrazom na chladničky a mrazničky základnou stratégiou ENVIDOMU. Od nášho založenia sa snažíme vybudovať takýto komplexný systém zberu, v rámci ktorého budú spolupracovať všetky jeho dôležité prvky – výrobcovia prostredníctvom svojich kolektívnych organizácií, mestá a obce, zberové spoločnosti, spracovatelia, predajcovia, ako aj samotní občania. Koordinácia činnosti a spolupráca týchto subjektov je nevyhnutným predpokladom na vytvorenie fungujúceho systému zberu, ktorý zabezpečí, aby v obciach a mestách neostával žiadny elektroodpad z domácností, ktorý nemá kto prevziať a prefinancovať, a aby mali občania dostatok možností, ako sa ho environmentálne a pohodlne zbaviť.

V tejto súvislosti nás v roku 2009 potešili výsledky prieskumu spotrebiteľského správania, ktorý ENVIDOM realizoval už tretíkrát. **Podľa prieskumu sa ekologické povedomie Slovákov v oblasti zaobchádzania s elektroodpadom naďalej zlepšuje.** Slovenské domácnosti v roku 2009 pomerne častejšie odovzdali staré elektrozariadenia do predajne, keď kupovali nové, a naopak, relatívne menej často ich vynášali na skládku odpadu než v roku 2008. Oproti roku 2008 tiež poklesol podiel tých, ktorí staré spotrebiče rozoberajú na súčiastky a odnášajú ich do zberných surovín.

Množstvo starých elektrospotrebičov, ktoré Slováci odovzdávajú v predajniach, na zberných dvoroch či pri organizovanom zbere, sa každoročne zvyšuje. Na Slovensku sa v roku 2009 podľa predbežných údajov registrovaných kolektívnych organizácií vyzbieralo za kategórie elektrozariadení 1 až 7 približne **4,11 kg** elektroodpadu na obyvateľa za rok (v roku 2008 to bolo 3,53 kg/obyvateľa). Slovensko tak splnilo cieľ zberu odpadového hospodárstva SR v zmysle európskych smerníc (4 kg/obyvateľ/rok).

Až takmer **60 %** z celkového množstva vyzbieraných elektrozariadení z domácností SR tvorí podiel ENVIDOMU, ktorý zabezpečil zber a spracovanie **až 13 349 ton** malých a veľkých domácich spotrebičov a nástrojov, čo je **o 19 %** percent viac oproti roku 2008 (11 190 ton). V prepočte na obyvateľa ENVIDOM vyzbieral približne **2,47 kg**. Nárast zberu elektroodpadu sme zaznamenali napriek hospodárskej kríze, ktorá sa aj v tejto oblasti prejavila dramatickým poklesom množstva predaných elektrozariadení v roku 2009. Kým v roku 2008 si každý Slovák priemerne kúpil 11,22 kg nových elektrozariadení (kategórie 1 až 10), v roku **2009** to bolo už **len 8,53 kg**, čo je pokles až o 32 %. Predaj spotrebičov v roku 2009 klesol dokonca pod úroveň roka 2005 (8,93 kg/obyvateľ).

Pokles predaja však nemal vplyv na množstvo elektrozariadení, ktoré Slováci vyradili zo svojich domácností. Aj to svedčí o tom, že sa spotrebitelia čoraz častejšie zbavujú svojich starých spotrebičov ekologickým spôsobom.

Na druhej strane, nižší predaj má výrazný vplyv na zdroje financovania elektroodpadu, ktorého objem neklesá. Zabezpečenie zberu a recyklácie čoraz väčšieho objemu (v kg aj

v kusoch) elektroodpadu si vyžaduje aj viac financií. Ani v roku 2010 však nemožno očakávať výrazne pozitívnu zmenu v predaji elektrozariadení. Z tohto dôvodu sme v priebehu roka nútení pristúpiť k zvýšeniu recyklačných poplatkov minimálne v kategórii veľkých domácich spotrebičov. Vyššie recyklačné poplatky nám umožnia vytvoriť dostatočné finančné zdroje potrebné na plnenie povinnosti výrobcov vyplývajúcej aj z novely zákona o odpadoch, a to zabezpečiť plošné pokrytie Slovenska zberom a financovanie všetkého elektroodpadu z domácností, ktorý vznikol v SR v kategóriách veľkých a malých domácich spotrebičov. Tieto povinnosti pokrýval ENVIDOM už doteraz v plnom rozsahu bez ohľadu na výšku limitov.

Pre fungovanie a udržateľnosť celého systému zberu je taktiež dôležitá činnosť predajní a servisov, ktoré realizujú spätný odber starých spotrebičov od svojich zákazníkov. Týmto spôsobom sa rozširujú možnosti občanov na pohodlné odovzdávanie elektroodpadu a zároveň sa tak zlepšuje pokrytie Slovenska zberom. Predajne sme preto aj v roku 2009 podporili prostredníctvom súťaže Cena ENVIDOMU s cieľom odmeniť najaktívnejšie prevádzky za ich aktivitu a dobrovoľné zapojenie sa do systému. Teší nás, že novela zákona o odpadoch len podporí rozvoj tohto efektívneho systému zberu, keďže od novembra 2009 sú všetky predajne elektrospotrebičov povinné realizovať spätný odber použitých elektrospotrebičov od svojich zákazníkov.

Najväčšiu pozornosť z hľadiska štruktúry zberu venujeme naďalej chladničkám a mrazničkám, ktoré, ak sú vyrobené pred rokom 1996, obsahujú freóny poškodzujúce ozónovú vrstvu. Tieto spotrebiče sú preto pre životné prostredie jedným z najrizikovejších elektroodpadov.

V roku 2009 sme **vyzbierali viac kusov chladničiek a mrazničiek (až 138-tis. ks) ako výrobcovia a dovozcovia – účastníci ENVIDOMU za rok 2009 predali (len 128-tisíc ks)**. Aj pri porovnaní s predajom v roku 2008 (177-tis. ks chladničiek a mrazničiek) je podiel zberu týchto výrobkov veľmi vysoký (až 78 %). A myslíme si, že ani v nasledujúcich rokoch nebude nižší. Naše praktické skúsenosti a aj tohtoročný prieskum pritom potvrdzujú, že v zbere končia z viac ako 95 % chladničky a mrazničky obsahujúce freón. Podľa prieskumu vyradujú spotrebitelia tieto spotrebiče vo veku priemerne 16 rokov. Skúsenosti z praxe nám ukazujú, že do zberu ľudia v skutočnosti najčastejšie vyhadzujú ešte staršie chladničky a mrazničky, a to vo veku okolo 20 až 25 rokov. Od začiatku našej činnosti až doteraz sme vyzbierali spolu **382 189 kusov chladničiek a mrazničiek**. Až polovicu z tohto množstva sa nám podarilo vyzbierať prostredníctvom predajní, do ktorých ľudia odovzdávajú spotrebiče väčšinou v kompletnom stave.

Sme radi, že schválená novela zákona o odpadoch vytvorila pre zainteresované strany – kolektívne organizácie výrobcov elektrozariadení, obce a mestá, zberové spoločnosti a spracovateľov priestor pre ich lepšiu vzájomnú spoluprácu v oblasti zberu a recyklácie elektroodpadu. V rámci nej sa sústreďme na dobudovanie kvalitatívneho systému zberu aj prostredníctvom koordináčného centra kolektívnych organizácií, v rámci činnosti ktorého sa budeme snažiť nastaviť optimálne pravidlá a podmienky na efektívnu spoluprácu.

Veríme, že zmyslom našej práce je predovšetkým ochrana životného prostredia a budovanie environmentálneho povedomia občanov tak, aby sa zber a recyklácia elektroodpadu stali bežnou a prirodzenou súčasťou nášho života.

Martin Círan
generálny riaditeľ združenia ENVIDOM

O združení ENVIDOM

Združení výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu ENVIDOM vzniklo 15. marca 2005 z iniciatívy desiatich významných výrobcov a dovozcov domácich spotrebičov pôsobiacich na Slovensku.

Ide o neziskové združenie právnických osôb, ktorého cieľom je vytvorenie a riadenie kolektívneho systému zberu a recyklácie odpadov z veľkých a malých domácich spotrebičov. Združenie ENVIDOM zabezpečuje nasledovné povinnosti výrobcov a dovozcov domácich spotrebičov stanovené zákonom o odpadoch:

- ☛ registrácia na Ministerstve životného prostredia (MŽP) SR
- ☛ pravidelný reporting na MŽP SR o množstve elektrických a elektronických zariadení (EEZ) uvedených na trh a množstve recyklovaného a zhodnoteného elektroodpadu
- ☛ finančné a organizačné zabezpečenie povinností v oblasti historického aj nového odpadu:
 - spätný odber a oddelený zber elektroodpadov z domácností
 - logistika, spracovanie, recyklácia a zhodnotenie elektroodpadov
 - bezpečné zneškodnenie nebezpečných látok prostredníctvom autorizovaných spracovateľov
- ☛ zabezpečenie cieľov zberu a splnenie limitov recyklácie a zhodnotenia

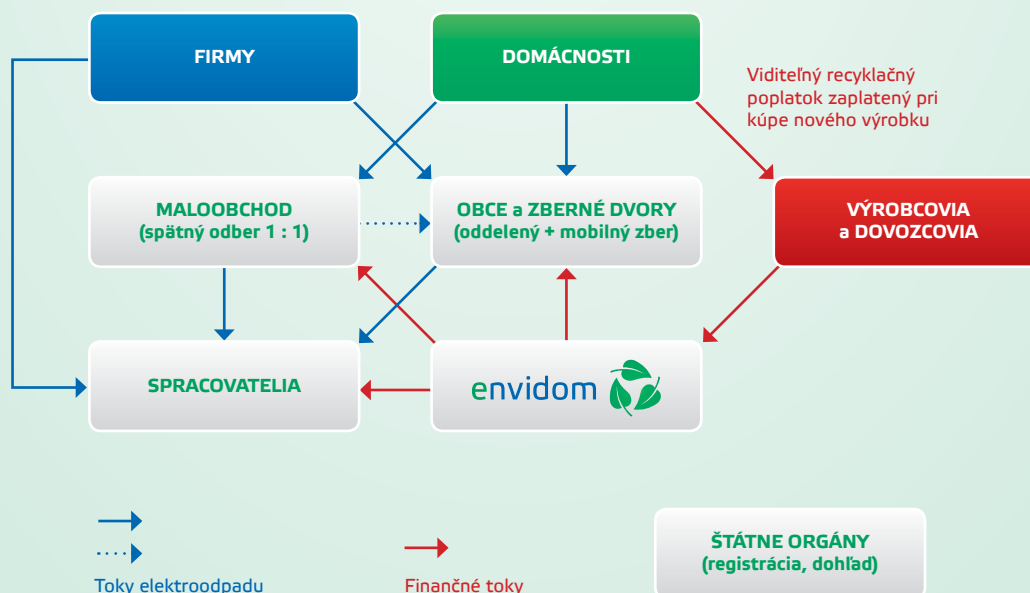
Zásady kolektívnej organizácie systému ENVIDOM

Základnými zásadami fungovania združenia ENVIDOM sú:

- ☛ **neziskovosť**
- ☛ **transparentnosť** finančných tokov a tokov odpadov a materiálov = priame financovanie a kontrola zberu, prepravy a spracovania elektroodpadov
- ☛ **efektívnosť** = snahou združenia ENVIDOM je pracovať tak, aby sa proces zberu a recyklácie elektroodpadu uskutočňoval pri minimálnych nákladoch a zbytočne finančne nezaťažoval účastníkov systému ani slovenských spotrebiteľov
- ☛ **informovanosť** = ENVIDOM zabezpečuje propagáciu zberu a recyklácie elektroodpadu a informuje spotrebiteľov o možnostiach odovzdania starých spotrebičov do zberu a potrebe a dôvodoch ich recyklácie
- ☛ **ochrana** záujmov spotrebiteľov a účastníkov systému

ENVIDOM zastupuje záujmy výrobcov, ktorí tvoria **81 %** trhu veľkých domácich spotrebičov (VDS) a **49 %** trhu malých domácich spotrebičov (MDS).

Systém zberu, recyklácie a financovania v kolektívnom systéme ENVIDOM

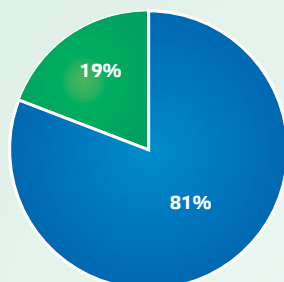


Postavenie kolektívnej organizácie ENVIDOM na trhu odpadov z EEZ

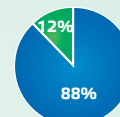
V roku 2009 mal kolektívny systém ENVIDOM 87 priamych účastníkov a približne 90 účastníkov registrovaných prostredníctvom výrobcov so sídlom mimo územia SR s veľmi významným podielom na trhu v oboch kategóriách elektrozariadení.

Podiel účastníkov ENVIDOMU v kategórii 1

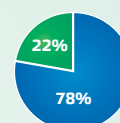
– Veľké domáce spotrebiče (VDS)



Z toho podiel v skupine chladiacich zariadení



Z toho podiel v skupine ostatných veľkých domácich spotrebičov



■ Účastníci ENVIDOMU

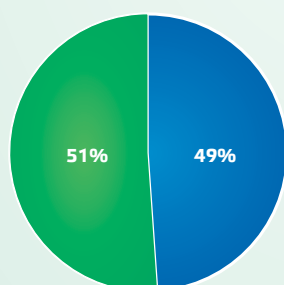
■ Ostatní výrobcovia združení v iných kolektívnych systémoch

V roku 2009 účastníci systému ENVIDOM uviedli na trh 20 119 ton VDS (81 %) z celkového množstva 24 839 ton* (účastníci ENVIDOMU a účastníci ostatných kolektívnych organizácií)

* V čase uzávierky tohto dokumentu ešte neboli dostupné oficiálne údaje, ktoré v priebehu roka zverejňuje Ministerstvo životného prostredia SR. Údaj o celkovom množstve elektrozariadení uvedených na trh vychádza zo zdieľaných predbežných výsledkov registrovaných kolektívnych organizácií výrobcov a dovozcov elektrozariadení v SR (pozri tabuľku na str. 16).

Podiel účastníkov ENVIDOMU v kategórii 2

– Malé domáce spotrebiče (MDS)



■ Účastníci ENVIDOMU

■ Ostatní výrobcovia združení v iných kolektívnych systémoch

V roku 2009 účastníci systému ENVIDOM uviedli na trh 2 007 ton MDS (49 %) z celkového množstva 4 067 ton* (účastníci ENVIDOMU a účastníci ostatných kolektívnych organizácií)

* V čase uzávierky tohto dokumentu ešte neboli dostupné oficiálne údaje, ktoré v priebehu roka zverejňuje Ministerstvo životného prostredia SR. Údaj o celkovom množstve elektrozariadení uvedených na trh vychádza zo zdieľaných predbežných výsledkov registrovaných kolektívnych organizácií výrobcov a dovozcov elektrozariadení v SR (pozri tabuľku na str. 16).

Na Slovensku dnes pôsobí 13 kolektívnych organizácií. Celkové množstvo vyzbieraných starých elektrických a elektronických výrobkov určených pre domácnosti zaradených do kategórií 1 až 7 predstavovalo podľa predbežných údajov od jednotlivých spoločností v roku 2009 spolu 22 191 ton. Z toho až 60 % zabezpečil a prefinancoval ENVIDOM.

Financovanie

Zber, logistiku a recykláciu tzv. historického odpadu z veľkých a malých domácich spotrebičov (odpad pochádzajúci z výrobkov uvedených na trh do 13. augusta 2005, za ktorých zber a recykláciu sú zodpovedné všetky subjekty fungujúce v danom čase na trhu na základe svojho podielu na trhu) financuje združenie ENVIDOM prostredníctvom **viditeľného recyklačného poplatku**. Jeho výška je nastavená tak, aby umožňovala plynulé fungovanie celého systému a zároveň nespôsobovala zbytočné zvyšovanie cien elektrospotrebičov.

Prvýkrát od založenia združenia ENVIDOM musíme v priebehu roka 2010 pristúpiť k zvýšeniu recyklačných poplatkov elektrozariadení v kategóriách chladničiek, mrazničiek, chladiacich vitrín a ostatných veľkých domácich spotrebičov. **Dôvodom je dramatický pokles predaja všetkých elektrozariadení v roku 2009** (celkové uvedenie na trh 8,53 kg/obyvateľ/rok), čo je **pokles až o 32 % v porovnaní s rokom 2008** (11,22 kg/obyvateľ). Uvedenie na trh v roku 2009 pokleslo dokonca pod úroveň roku 2005 (8,93 kg/obyvateľ). Znížený predaj elektrospotrebičov na Slovensku spôsobený celkovou hospodárskou situáciou tak negatívne ovplyvnil aj zdroje financovania ENVIDOMU pre tieto kategórie elektrozariadení. Na druhej strane zdroje financovania nám na tento rok dovoľujú **znižiť recyklačné poplatky pre skupinu domácich spotrebičov**, akými sú napr. odstredivky, malé varné platne a odsávače pár, a pre kategórie vysávačov a ostatných malých domácich spotrebičov.

Ani v roku 2010 nemôžeme očakávať výrazne lepšiu situáciu v predaji elektrospotrebičov. Vybierané recyklačné poplatky bez ich zvýšenia v niektorých kategóriách by preto

nedokázali pokryť zvyšujúci sa objem financií, ktoré sú potrebné na zabezpečenie zberu a zhodnotenia elektroodpadu, ktorého množstvo v kilogramoch aj kusoch rastie každým rokom. Zvýšené recyklačné poplatky nám tiež umožnia vytvoriť dostatočné finančné zdroje na plnenie nových povinností výrobcov vyplývajúcich z novely zákona o odpadoch, v rámci ktorej sú výrobcovia povinní zabezpečiť plošné pokrytie Slovenska zberom a prefinancovaním všetkého elektroodpadu z domácností, ktorý vznikne na území SR. Výšku recyklačných poplatkov ENVIDOM prehodnocuje každý rok a posudzuje ju podľa očakávaných množstiev zberu, cien zberu, dopravy a spracovania, ako aj aktuálnej a očakávanej situácie v predaji elektrospotrebičov. V prípade pozitívneho vývoja trhu a nárastu predaja je preto v nasledujúcich rokoch možné očakávať úpravu súčasne zvýšených recyklačných poplatkov smerom nadol.

Tzv. nový odpad (pochádzajúci z výrobkov uvedených na trh po 13. auguste 2005) nie je možné podľa platnej legislatívy financovať prostredníctvom viditeľných recyklačných poplatkov. Z tohto dôvodu sa v súčasnosti v systéme ENVIDOM používa systém priebežného financovania stanovený na základe štatisticky odhadovaného percentuálneho podielu zo všetkých uvedených výrobkov na trh v danom roku, ktorý určuje, aké množstvo nových výrobkov sa v prvom a ďalších rokoch používania stáva odpadom. Na rok 2010 nie je potrebné zvýšiť poplatky za nový odpad, čo vyplýva z analýz štruktúry odpadu vykonaných ENVIDOMOM v roku 2009 (% zostáva na úrovni roka 2009).

Recyklačné poplatky (EUR s DPH/ks uvedený na trh)

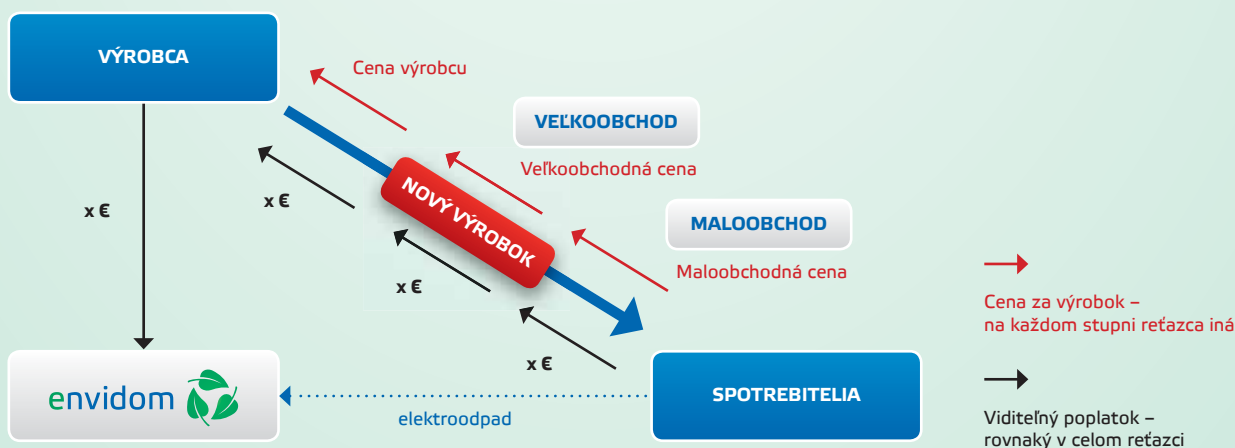
	2009	od 1.4. 2010
Chladničky, mrazničky	16,60 €	22,00 €
Chladiace vitríny s ventilátorovým chladením	4,98 €	7,00 €
Ostatné veľké domáce spotrebiče (práčky, umývačky, sušičky, sporáky...)	4,98 €	6,00 €
Iné veľké domáce spotrebiče (odstredivky do 10 kg, odsávače pár do 10 kg, malé varné platne do 10 kg)	1,33 €	1,00 €
Vysávače	0,80 €	0,40 €
Ostatné malé domáce spotrebiče (mixéry, žehličky, fény, kávovary...)	0,20 €	0,20 €

Recyklačné poplatky prepočítané na kilogram (EUR bez DPH/kg uvedený na trh)*

	2009	od 1.4. 2010
Chladničky, mrazničky	0,24 €	0,32 €
Chladiace vitríny s ventilátorovým chladením	0,22 €	0,31 €
Ostatné veľké domáce spotrebiče (práčky, umývačky, sušičky, sporáky...)	0,10 €	0,13 €
Vysávače	0,11 €	0,06 €
Ostatné malé domáce spotrebiče (mixéry, žehličky, fény, kávovary...)	0,10 €	0,10 €

* Prepočítané na základe priemernej hmotnosti elektrozariadení uvádzaných na trh

Tok recyklačných poplatkov





Zber, logistika a spracovanie

Združenie ENVIDOM bolo založené v roku 2005 s cieľom vytvoriť a riadiť efektívny a dlhodobo udržateľný systém zberu a recyklácie domácich spotrebičov, ktorý bude rýchlo, účinne a jednoducho riešiť problém nakladania s elektroodpadom na celom území Slovenskej republiky. Pre fungovanie systému je potrebné zabezpečiť riešenie troch prevádzkových činností – zberu, logistiky a spracovania elektroodpadu.

Zber

Základným predpokladom úspešnosti systému separácie elektrospotrebičov je spolupráca širokej verejnosti. Záujmom združenia ENVIDOM je vytvoriť podmienky, aby bolo odovzdávanie starých spotrebičov čo najjednoduchšie. Preto majú dnes spotrebiteľia na výber niekoľko možností, ako environmentálne naložiť so starými spotrebičmi:

☘ spätný odber ☘ oddelený zber ☘ mobilný zber

Spätný odber

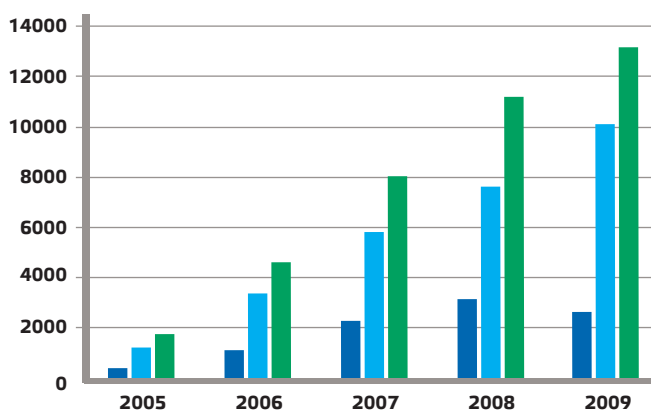
Systém zberu elektroodpadu prostredníctvom predajní je najrýchlejšie sa rozvíjajúcim spôsobom zberu. Vybudovanie tohto systému je výsledkom činnosti práve združenia ENVIDOM, za čo v roku 2006 získalo aj Cenu odpadového hospodárstva Zlatý mravec 2006 v kategórii Komunálne odpadové hospodárstvo. Tento spôsob zberu je medzi spotrebiteľmi veľmi populárny a mnohé predajne poskytujú svojim zákazníkom nielen možnosť bezplatne odovzdať starý spotrebič v predajni pri kúpe nového (systém kus za kus), ale poskytujú im aj možnosť odviezť starý spotrebič zároveň s dovozom nového. **Od novembra 2009 sú všetky predajne povinné realizovať spätný odber od svojich zákazníkov.** Nová legislatíva tak podporí tento obľúbený spôsob environmentálneho nakladania a recyklácie starých spotrebičov a rozšíri pokrytie Slovenska zberom.

Zapojenie predajne do systému spätného odberu je jednoduché. Predajňa sa zaregistruje cez webovú stránku

www.envidom.sk. Od ENVIDOMU dostane heslo potrebné na vstup do systému nahlásenia odberu vyzbieraných spotrebičov a cez tento systém ENVIDOMU aj hlási, že potrebuje odobrať spotrebiče. Do troch dní od nahlásenia jej ENVIDOM zabezpečí prepravcu, ktorý spotrebiče odobere a prepraví na miesto spracovania. ENVIDOM odobere spotrebiče z predajní už pri nahlásení 5 kusov veľkých domácich spotrebičov. Predajňa nakoniec pošle ENVIDOMU faktúru za vyzbierané spotrebiče. To znamená, že za spotrebiče, ktoré vyzbiera, získava finančné prostriedky.

K 31. marcu 2010 bolo v systéme ENVIDOM zaregistrovaných ako miesto spätného odberu vyše 400 predajní. Tento spôsob zberu je významný aj z hľadiska kompletnosti odovzdávaných elektrozariadení, ktorá umožňuje lepšiu vyťaženosť surovín v procese spracovania a zároveň vyššiu ochranu životného prostredia. Komplexnosť vyradených spotrebičov je dôležitá najmä pri starých chladničkách a mrazničkách obsahujúcich freóny. Freóny pri úniku do ovzdušia poškodzujú ozónovú vrstvu. Práve cez predajne zbierame staré spotrebiče väčšinou vo výbornom stave, teda nepoškodené a nerozoberané neodborným spôsobom. Sme preto radi, že až polovica z celkového množstva doteraz vyzbieraných chladničiek a mrazničiek sa vyzbierala prostredníctvom predajní a servisov. V každom slovenskom meste sa dnes nachádza aspoň jedna predajňa, ktorá vykonáva spätný odber.

Vývoj spätného odberu a oddeleného zberu v rokoch 2005 až 2009 v tonách



ROK	2005	2006	2007	2008	2009
Spätný odber (t)	314	862	2 162	3 352	2 777
Oddelený odber (t)	1 412	3 702	5 851	7 838	10 572
Spolu	1 726	4 564	8 013	11 190	13 349

■ spätný odber
■ oddelený zber
■ spolu

Poznámka: Pokles vyzbieraného elektroodpadu prostredníctvom spätného odberu až o 17 % v porovnaní s rokom 2008 je spôsobený celkovým poklesom predaja elektrospotrebičov na Slovensku. Predajne podľa zákona o odpadoch môžu odoberať staré spotrebiče systémom „kus za kus“, čiže pri predaji nového spotrebiča môžu prevziať od zákazníka starý výrobok.

Cena ENVIDOMU 2009

Aj v roku 2009 sme sa snažili motivovať predajne a servisy v ich činnosti a odmeniť najaktívnejšie z nich, preto sme vyhlásili už štvrtý ročník súťaže Cena ENVIDOMU. Predajne a servisy súťažili o najväčšie vyzbierané množstvo starých spotrebičov od zákazníkov prepočítané na štvorcový meter ich predajnej (servisnej) plochy. Súťaž prebiehala v 4 kategóriách: predajne do 300 m², predajne od 301 do 1 000 m², predajne nad 1 000 m² a servisy. Tak ako po minulé roky, aj teraz sa do súťaže mohli zapojiť všetky predajne a servisy, ktoré sú zaregistrované do systému ENVIDOM a využívajú ho v rámci zberu bielej techniky od zákazníkov. **Do súťaže sa zapojilo celkovo 213 predajní a servisov, čo je o 22 predajní a servisov viac ako v predchádzajúcom roku 2008 a o 41 viac v porovnaní s rokom 2007. Súťažiaci predajne a servisy vyzbierali za rok 2009 až 80 % (2 381 ton bielej techniky) z celkového množstva vyzbieraného prostredníctvom spätného odberu, čo je až o 622 ton viac ako v roku 2008 a o 988 ton viac v porovnaní s rokom 2007.**

Popri odmeňovaní predajní sme sa snažili motivovať aj ich zákazníkov, a to prostredníctvom 3. ročníka súťaže ZBIERAJTE A VYHRAJTE. Ak zákazník doniesol starý spotrebič do predajne a zaslal do ENVIDOMU vyplnený anketový lístok s pečiatkou predajne, bol zaradený do žrebovania o finančné výhry. Žrebovanie prebehlo v troch kolách, pričom v každom kole vyhrali traja zákazníci finančné výhry v sume 500 €, 330 € alebo 170€ a ostatných 47 výhercov darčkové predmety. Do tejto súťaže nahlásilo svojich zákazníkov 51 predajní, ktoré sú v zbere najaktívnejšie a túto aktivitu vnímajú ako ďalšiu pridanú hodnotu pre svojich zákazníkov.

Oddelený zber

Zámerom združenia ENVIDOM je zapojenie, koordinácia a rozvoj systému oddeleného zberu cestou zberných dvorov a obcí, ako aj zberových spoločností na celom území SR. ENVIDOM od počiatku svojej existencie garantuje svojim zmluvným partnerom a obciam odber celého množstva vyzbieraného elektroodpadu bez ohľadu na výšku cieľov. Oddelený zber štandardne vykonávajú zberové spoločnosti, a to priamo v obciach prostredníctvom kalendárových zberov alebo rôznych zberových akcií. Elektroodpad je možné odovzdávať aj na zbernom dvore, ak je v obci zriadený. **V roku 2009 sme zaznamenali až 35 % nárast zberu prostredníctvom oddeleného zberu, čo predstavuje až 2 734 ton.**

Nárast oddeleného zberu potvrdzuje aj prieskum, ktorý sme realizovali v roku 2009, podľa ktorého opäť narástol počet respondentov, ktorí sa zbavujú svojich spotrebičov prostredníctvom zberov organizovaných v obci.

ENVIDOM spolupracuje so zberovými spoločnosťami, ktoré poskytujú služby oddeleného zberu pre obce a prevádzkujú niekoľko zberných dvorov. Zberové spoločnosti fungujú zväčša regionálne a z hľadiska ich činnosti ENVIDOM pokrýva takmer celé Slovensko. Medzi našich najvýznamnejších nadregionálnych partnerov pri zabezpečovaní oddeleného zberu patria spoločnosti ASA, Marius Pedersen, Detox, Metal servis recycling a Fura. Spolupracujeme však aj s mnohými regionálnymi zberovými spoločnosťami, ako sú Aneo, Vepos, OLO, Schwarz-Eko, rôzne združenia obcí a ďalšie. ENVIDOM ponúka službu zabezpečenia zberu elektroodpadu aj priamo obciam.

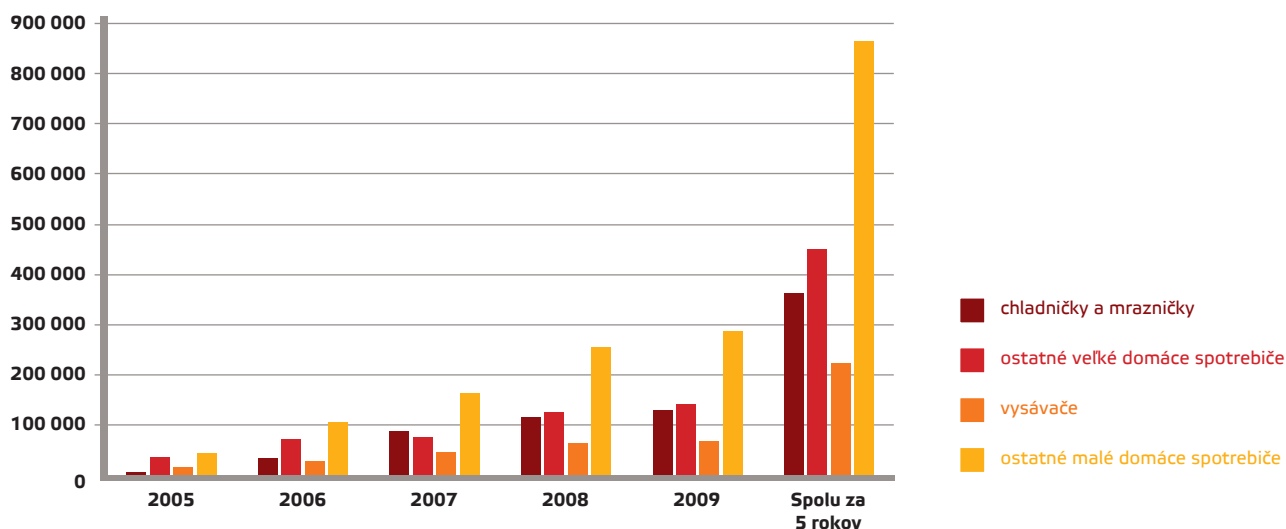
Mobilný zber

Popri stálych zberných dvoroch a kalendárových zberových akciách organizuje združenie ENVIDOM v spolupráci s viacerými partnermi špeciálne mobilné zbery priamo v obciach. Občania sú o konaní mobilného zberu vopred informovaní priamo vo svojej obci. Po odovzdaní spotrebičov v deň zberu na vopred určené miesto ENVIDOM zabezpečí ich odvoz a spracovanie ekologicky vhodným spôsobom. V mestských častiach Košíc a Bratislavy sme opäť realizovali špeciálny spôsob mobilného zberu priamo z domácností na základe občanmi vopred nahláseného elektroodpadu. Cieľom bolo pomôcť týmto mestským štvrtiam vyriešiť nedostatok priestoru pre dočasné uloženie kontajnerov na objemný odpad, aké môžu bežne využívať iné mestské časti.



Počet kusov elektrozariadení jednotlivých skupín výrobkov, ktoré účastníci ENVIDOMU uviedli na trh a vyzbierali v rokoch 2005 až 2009

Rok	Uvedenie na trh, zber (ks)	Chladničky, mrazničky	Ostatné veľké domáce spotrebiče	Vysávače	Ostatné malé domáce spotrebiče	SPOLU
2005	Uvedenie na trh 2004	161 530	355 699	114 394	960 952	1 592 575
	Zber	1 258	36 246	9 987	39 381	86 872
	% z uvedenia	0,8%	10,2%	8,7%	4,1%	5,5%
2006	Uvedenie na trh 2005	147 821	328 358	117 838	865 013	1 459 030
	Zber	31 808	70 040	27 480	106 380	235 708
	% z uvedenia	21,5%	21,3%	23,3%	12,3%	16,2%
2007	Uvedenie na trh 2006	143 809	387 055	142 864	961 067	1 634 795
	Zber	93 954	81 800	44 748	175 120	395 622
	% z uvedenia	65,3%	21,1%	31,3%	18,2%	24,2%
2008	Uvedenie na trh 2007	170 297	451 813	158 373	1 094 956	1 875 439
	Zber	117 436	124 267	73 891	265 828	581 422
	% z uvedenia	69,0%	27,5%	46,7%	24,3%	31,0%
2009	Uvedenie na trh 2008	177 633	500 213	144 251	813 170	1 635 267
	Zber	137 733	144 771	77 747	291 552	651 803
	% z uvedenia	77,5%	28,9%	53,9%	35,9%	39,9%
Spolu 2005 až 2009	Uvedenie na trh	801 090	2 023 138	677 720	4 695 158	8 197 106
	Zber	382 189	457 124	233 853	878 261	1 951 427



382 189
chladničiek
a mrazničiek



457 124
ostatných
veľkých
spotrebičov



232 853
vysávačov



878 261
ostatných
malých
spotrebičov

= 1 951 427
starých spotrebičov

Za 5 rokov našej činnosti sme na Slovensku vyzbierali takmer

2 milióny
kusov spotrebičov v skupine bielej techniky!

Logistika a spracovanie

Zmluvné prepravné spoločnosti prepravujú elektroodpad zo zberných miest do spracovateľských a recyklačných spoločností na základe objednávky združenia ENVIDOM. Riadenie prepravy spätného odberu (z elektropredajní) funguje prostredníctvom webového portálu, prostredníctvom ktorého pracovníci ENVIDOMU sledujú hlásenia elektroodpadu od jednotlivých predajní a na základe nich do troch dní zabezpečia prepravu nahláseného elektroodpadu z predajne k spracovateľovi. ENVIDOM dohliada na efektívnosť celého systému, ako aj dodržiavanie prepravných lehôt a bezpečného nakladania so starými elektrospotrebičmi. Staré elektrozariadenia zo spätného odberu sa odvádzajú priamo spracovateľom.

Prepravu elektroodpadu zo zberných dvorov, obcí a mobilného zberu k spracovateľom vykonávajú priamo zberové spoločnosti alebo zmluvní prepravcovia na základe objednávky. Spracovateľské spoločnosti zabezpečujú recykláciu, zhodnotenie a environmentálne vhodné zneškodnenie elektroodpadu a späť získané druhotné suroviny, materiály a látky odovzdávajú ďalším subjektom na ich opätovné použitie vo výrobnom procese.

Kritériom spolupráce sú kvalitné služby a technológie spracovania a recyklácie, preto ENVIDOM spolupracuje len s autorizovanými zberovými, prepravnými a recyklačnými

spoločnosťami. Tieto sú vyberané na základe skúseností, efektivity a cenovej dostupnosti tak, aby boli dodržané environmentálne zásady ochrany životného prostredia (prevádzkové štandardy EÚ vyvíjané v spolupráci s organizáciou WEEE Forum) a zároveň bolo garantované splnenie limitov zhodnotenia a recyklácie. Transparentnosť materiálových tokov zabezpečujeme prehľadným monitoringom celého procesu zberu, prepravy a recyklácie a pravidelnými environmentálnymi auditmi spracovateľov.

Našími najvýznamnejšími partnermi v oblasti spracovania elektroodpadov sú spoločnosti Elektro Recycling, Bomat, Ekoray, Zedko, Enviwork, ktoré pôsobia na regionálnej úrovni a zameriavajú sa na elektroodpad, neobsahujúci freóny. V spoločnosti Elektro Recycling sme v roku 2009 zabezpečili recykláciu a zhodnotenie prakticky všetkých chladničiek a mrazničiek s obsahom freónov.

Vysoké tempo rastu zberu chladničiek a mrazničiek a následný nedostatok kapacít ich spracovania len v jednozmennej prevádzke spôsobili ku koncu roka 2009 nevyhnutnosť prechodne preskladovať takmer 25-tisíc kusov nespracovaných chladničiek a mrazničiek, a to až do obdobia nábehu druhej zmeny, ktorá bola podmienená technologickým rozšírením spracovateľskej kapacity.



Jedna chladnička vyrobená pred rokom 1996 obsahuje priemerne **400 gramov freónu**.

Množstvo freónu z jednej chladničky má v ovzduší taký istý účinok ako **4 tony oxidu uhličitého (CO₂)**, ktorý spolu s inými plynmi vytvára smog a spôsobuje globálne otepľovanie.

Do ovzdušia vypustí 4 tony CO₂ automobil, ktorý prejde približne 20 000 km.

„Únik freónov z jednej chladničky spôsobí v ovzduší také škody, akoby ste prešli autom 20 000 kilometrov.“

Združenie ENVIDOM od začiatku svojho pôsobenia v roku 2005 zabezpečilo zber a ekologickú likvidáciu **382 189 kusov starých chladničiek a mrazničiek**.

Obrazne povedané, ENVIDOM pomohol zabrániť úniku takmer 153 ton freónu do ovzdušia.

153 ton freónu = účinok 1 530-tisíc ton CO₂ v ovzduší = 382 189 áut, z ktorých každé prejde 20 000 kilometrov.
(153 000 kg freónu x 10 000 kg CO₂)



Informovanosť

Sme presvedčení, že len dlhodobou výchovou ľudí už od útleho detstva máme šancu na zmenu ich postoja k ochrane prírody. S týmto cieľom preto realizujeme rôzne osvetové projekty pre mládež, ale aj dospelých.

Bábkové divadlo Nepatríme na smetisko

V roku 2009 sme pripravili modernú rozprávku, prostredníctvom ktorej sa deti naučia, že staré spotrebiče je potrebné odnieť na zberný dvor alebo naspäť do predajní, lebo len odtiaľ môžu putovať na ekologickú recykláciu. Divadielko od roku 2009 videlo už vyše tisíc detí v materských školách a na I. stupni základných škôl a žne úspechy aj medzi dospelými divákmi.

Aj týmto spôsobom pokračujeme v informačnej kampani, ktorú sme realizovali v rokoch 2007 a 2008 s cieľom upozorniť verejnosť na problematiku škodlivosti rozoberania starých spotrebičov a najmä starých chladničiek a mrazničiek.



Maľujte s ENVIDOMOM

Environmentálna výchova je často plná zložitých pojmov a súvislostí, ktoré sú deťom vzdialené. Preto sa snažíme pozrieť na ochranu životného prostredia z iného uhla a zapojiť detskú fantáziu. Aj v roku 2009 sme preto pokračovali s projektom Maľujte s ENVIDOMOM, v rámci ktorého sa deti prostredníctvom maľovania na spotrebiče učia, ako správne zaobchádzať s vyslúžilými spotrebičmi. Snažíme sa, aby sa tento projekt a jeho téma dostali do povedomia čo najširšej verejnosti, preto sme sa v roku 2009 snažili využiť synergiu ekologického vzdelávania v oblasti zberu a separácie, ktoré realizujú aj iné spoločnosti pôsobiace v tejto

oblasti. Sme radi, že sa nám tak podarilo zapojiť do tohto projektu mnoho detí zo základných škôl, ktoré sa zúčastnili medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí ENVIROFILM 2009 v Banskej Bystrici. Do projektu sa tiež zapojili deti v rámci akcie TRIEDME ODPAD, ktorú každoročne ku Dňu Zeme organizuje zberová spoločnosť KOSIT, náš partner, s ktorým spolupracujeme v rámci zberu elektrooPADU v Košiciach. Deti mali možnosť už tradične vyskúšať si maľovanie aj v rámci festivalu horských filmov Hory a mesto 2009 v Bratislave a v rámci Medzinárodného dňa detí aj v Senici.



Počet Slovákov, ktorí sa zbavujú starých spotrebičov ekologicky, sa stále zvyšuje.

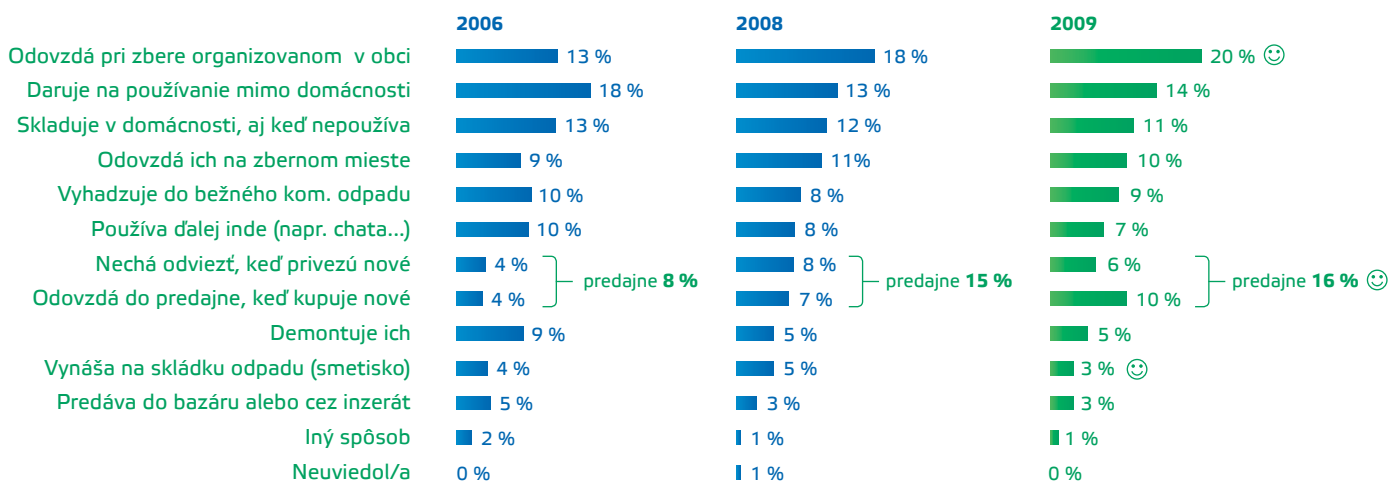
V roku 2009 sme realizovali prostredníctvom spoločnosti United Consultants už po tretíkrát exkluzívny spotrebiteľský prieskum Slovenské domácnosti a elektroodpad.

Podľa tohto prieskumu Slováci s nepotrebnými spotrebičmi narábajú ekologickejšie než pred tromi rokmi. Čoraz menej ľudí hádže staré spotrebiče do bežného odpadu, do prírody alebo ich rozoberá na súčiastky. **Ekologicky – teda do predajne, zberného dvora či pri zbere v obci sa nepotrebných spotrebičov vlni zbavilo až 46 % ľudí, čo je o dve percentá viac než v roku 2008 a až o 16 % viac než v roku 2006. Zatiaľ čo pred tromi rokmi uviedlo 23 % respondentov, že spotrebiče demontuje alebo vyhadzuje na smetisko či do komunálneho odpadu, v roku 2009 počet týchto respondentov klesol na 17 %.** Starý elektrospotrebič vlni vyradil každý druhý Slovák (47 % respondentov).

Samotní respondenti deklarujú, že sa snažia s elektroodpadom narábať racionálnejšie a ekologickejšie. V porovnaní s rokom 2008 totiž viacerí opýtani tvrdia, že sa starajú o to, ako sa ekologicky zbaviť starého spotrebiča a že na to, ako sa ich ekologicky zbaviť, majú tak dostatok informácií, ako i dostatok možností.

Teší nás, že v informovaní o nakladaní s elektroodpadom boli v roku 2009 aktívnejšie aj **mestské a obecné úrady. Až takmer ¼ respondentov uviedla, že je to ich primárny zdroj získavania informácií tohto typu.**

Ako najčastejšie nakladáte s vyradovanými elektrickými prístrojmi?



Dosiahnuť zmenu spotrebiteľského správania a postoja ľudí k životnému prostrediu, špeciálne v oblasti nakladania s odpadom, ktorá si od ľudí vyžaduje aktívny prístup, je behom na dlhé trate. Sme preto radi, že výsledky prieskumu nám potvrdzujú, že environmentálna osвета, ktorú realizujeme prostredníctvom našej internetovej stránky, komunikácie s novinármi na tlačových konferenciách, inzerciou v časopisoch, cez vzdelávacie projekty pre deti, ako aj formou špeciálnych mobilných zberov, má zmysel. Aj vďaka našej intenzívnej 5-ročnej činnosti tak dochádza k výraznému posunu environmentálnych návykov Slovákov pri separácii a zbere elektroodpadu smerom k lepšiemu.

Zber a recyklácia tohto druhu odpadu v porovnaní s ostatnými komoditami separovaného zberu (napr. papier, sklo, plasty) sa totiž rozvíja len posledných 5 rokov (od roku 2005), odkedy vstúpila do platnosti novela zákona o odpadoch (č. 733/2004 Z.z.), ktorá uložila výrobcovi a dovozcom elektrozariadení povinnosť postarať sa o svoje výrobky aj po skončení ich životnosti.

Snažíme sa komunikovať s laickou, ako aj odbornou verejnosťou, a to prostredníctvom našej účasti na odborných konferenciách, výstavách či seminároch zameraných na problematiku odpadového hospodárstva týkajúcu sa oblasti elektroodpadu.



Splnenie limitov recyklácie a zhodnotenia

Zákon o odpadoch stanovil výrobcam a dovozcom EEZ povinnosť každý rok recyklovať a zhodnotiť vyzbierané množstvo elektroodpadu.

Výrobcovia a dovozcovia sú povinní zabezpečiť dostatočné zhodnotenie a recykláciu vyzbieraného množstva. Limit zhodnotenia a recyklácie je stanovený ako percentuálny podiel z priemernej hmotnosti vyzbieraného elektrozariadenia. Toto percento určuje, akú časť vyzbieraného elektrozariadenia je potrebné energeticky a materiálovo zhodnotiť (a len zvyšnú časť je možné skládkovať alebo spáliť).

Limity v % (z priemernej hmotnosti na kg vyzbieraného elektrozariadenia)



Kategória	Zhodnotenie elektroodpadu	Opätovné použitie a recyklácia
1. Veľké domáce spotrebiče	80 %	75 %
2. Malé domáce spotrebiče	70 %	50 %
3. Infotechnológie a telekom. zariadenia	75 %	65 %
4. Spotrebná elektronika	75 %	65 %
5. Svetelné zdroje	70 %	50 %
6. Elektrické a elektronické nástroje	70 %	50 %
7. Hračky, šport. a rekreačné zariadenia	70 %	50 %
8. Zdravotnícke zariadenia	-	-
9. Prístroje na monitorovanie a kontrolu	70 %	50 %
10. Predajné automaty	80 %	75 %

Limity recyklácie a zhodnotenia v roku 2009

Kolektívny systém ENVIDOM zabezpečil za rok 2009 pre svojich účastníkov splnenie limitov recyklácie a zhodnotenia všetkých vyzbieraných disponibilných množstiev v potrebných hodnotách a zároveň zabezpečil podanie hlásenia za každého účastníka individuálne v zákonnej lehote do 31. marca na Ministerstvo životného prostredia SR.

V roku 2009 združenie ENVIDOM zabezpečilo zber **13 349 ton** elektrospotrebičov, čo je **19 % nárast** oproti roku 2008 (11 190 ton). **Limity zhodnotenia vyzbieraného elektroodpadu boli v roku 2009 prekročené.** Takmer 80 % z celkového množstva (10 572 ton) sa vyzbieralo v rámci oddeleného zberu.

Limity recyklácie a zhodnotenia dosiahnuté za ENVIDOM v roku 2009

Kategória	Uvedenie na trh (t) 2008	Uvedenie na trh (t) 2009	Plnenie cieľov zberu (t) 2009	Limity zhodnotenia (%) 2009	Plnenie limitov zhodnotenia (t) 2009	Plnenie limitov zhodnotenia (%) 2009	Limity OPaR (%) 2009	Plnenie limitov OPaR (t) 2009	Plnenie limitov OPaR (%) 2009
1. VDS	28 285,2	20 119,0	12 376,5	80,0%	9 641,8	87,1%	75,0%	9 635,4	87,1%
2. MDS	2 349,9	2 006,6	971,8	70,0%	777,0	87,5%	50,0%	767,9	86,5%
6. EEN	11,9	4,6	0,7	70,0%	0,6	94,0%	50,0%	0,6	84,6%
Spolu	30 647,0	22 130,2	13 349,0		10 419,4			10 403,8	

Limity recyklácie a zhodnotenia dosiahnuté za ENVIDOM v roku 2008

Kategória	Uvedenie na trh (t) 2007	Uvedenie na trh (t) 2008	Plnenie cieľov zberu (t) 2008	Limity zhodnotenia (%) 2008	Plnenie limitov zhodnotenia (t) 2008	Plnenie limitov zhodnotenia (%) 2008	Limity OPaR (%) 2008	Plnenie limitov OPaR (t) 2008	Plnenie limitov OPaR (%) 2008
1. VDS	26 093,7	28 692,4	10 289,4	80,0%	8 941,5	86,9%	75,0%	8 900,4	86,5%
2. MDS	2 547,0	2 716,5	901,1	70,0%	700,2	77,7%	50,0%	688,4	76,4%
6. EEN	5,6	11,9	0,3	70,0%	0,2	87,9%	50,0%	0,2	87,9%
Spolu	28 646,3	31 420,7	11 190,8		9 641,9			9 589,1	

Limity recyklácie a zhodnotenia dosiahnuté za ENVIDOM v roku 2007

Kategória	Uvedenie na trh (t) 2006	Uvedenie na trh (t) 2007	Plnenie cieľov zberu (t) 2007	Limity zhodnotenia (%) 2007	Plnenie limitov zhodnotenia (t) 2007	Plnenie limitov zhodnotenia (%) 2007	Limity OPaR (%) 2007	Plnenie limitov OPaR (t) 2007	Plnenie limitov OPaR (%) 2007
1. VDS	21 870,5	26 179,6	7 439,1	80,0%	6 272,6	84,3%	75,0%	6 247,9	84,0%
2. MDS	2 289,5	2 664,3	574,0	70,0%	446,1	77,7%	50,0%	438,3	76,4%
Spolu 1 a 2	24 160,0	28 843,8	8 013,1		6 718,7			6 686,2	



Limity recyklácie a zhodnotenia dosiahnuté za ENVIDOM v roku 2006

Katégoria	Uvedenie na trh (t) 2005	Uvedenie na trh (t) 2006	Plnenie cieľov zberu (t) 2006	Limity zhodnotenia (%) 2006	Plnenie limitov zhodnotenia (t) 2006	Plnenie limitov zhodnotenia (%) 2006	Limity OPaR (%) 2006	Plnenie limitov OPaR (t) 2006	Plnenie limitov OPaR (%) 2006
1. VDS	20 127,1	22 781,1	4 214,0	80,0%	3 836,2	91,0%	75,0%	3 776,1	89,6%
2. MDS	2 425,1	2 300,7	350,2	70,0%	287,5	82,1%	50,0%	240,2	68,6%
Spolu 1 a 2	22 552,2	25 081,8	4 564,2		4 123,7			4 016,3	

Limity recyklácie a zhodnotenia dosiahnuté za ENVIDOM v roku 2005

Katégoria	Uvedenie na trh (t) 2004	Uvedenie na trh (t) 2005	Plnenie cieľov zberu (t) 2005	Limity zhodnotenia (%) 2005	Plnenie limitov zhodnotenia (t) 2005	Plnenie limitov zhodnotenia (%) 2005	Limity OPaR (%) 2005	Plnenie limitov OPaR (t) 2005	Plnenie limitov OPaR (%) 2005
1. VDS	22 128,6	20 161,3	1 597,2	80,0%	1 503,5	94,1%	75,0%	1 499,2	93,9%
2. MDS	2 220,3	2 351,5	128,3	70,0%	111,2	86,7%	50,0%	110,9	86,4%
Spolu 1 a 2	24 348,9	22 512,8	1 725,5		1 614,7			1 610,1	

Vysvetlivky k tabuľkám Limitov recyklácie a zhodnotenia:

Katégoria: 1. VDS – Veľké domáce spotrebiče, 2. MDS – Malé domáce spotrebiče, 6. EEN – Elektrické a elektronické nástroje.

OPaR – Opätovné použitie a recyklácia

Nesúlad medzi hodnotami uvedenia na trh v jednotlivých rokoch (napr.: v tabuľke limitov recyklácie a zhodnotenia v roku 2005 uvádzame rozdielne množstvo elektroodpadu uvedeného na trh v roku 2005 ako v tabuľke týkajúcej sa roku 2006) je spôsobený rozdielnou štruktúrou účastníkov združených v ENVIDOME v tom roku, za ktorý ENVIDOM vykonáva sumárne hlásenie pre MŽP SR. Niektorí účastníci totiž počas roka vystúpia a iní vstúpia do kolektívneho systému, čím sa zmení hodnota uvedenia na trh v predchádzajúcom roku.

Ciele v roku 2010

Podľa predbežných údajov registrovaných kolektívnych organizácií výrobcov a dovozcov v SR sa v roku 2009 uviedlo na trh SR (predalo) spolu 45 909 ton elektrozariadení z domácností (katégorie 1 až 7) a vyzbieralo spolu **22 191 ton** elektroodpadu pochádzajúceho z domácností, čo predstavuje predbežne **4,11 kg** na jedného obyvateľa SR za rok. Slovensko tak podľa našich predbežných údajov za rok 2009 splní cieľ zberu odpadového hospodárstva SR v zmysle európskych smerníc, čo je **4 kg/obyvateľ/rok**. (Predbežné údaje registrovaných kolektívnych organizácií výrobcov v SR za rok 2009 uvádzame v tabuľke na str. 16.)

13 349 ton elektroodpadu, ktoré vyzbieral ENVIDOM za rok 2009, tvorí približne **2,47 kg/obyvateľ**. Prostredníctvom svojich partnerov sme vlni zabezpečili zber a recykláciu celého tohto disponibilného množstva elektroodpadu a splnili limity recyklácie a zhodnotenia.

Schválená novela zákona o odpadoch, ktorá je v časti elektroodpadu účinná od novembra 2009, len prispeje k rozvoju zberu elektroodpadu na Slovensku a plneniu jeho cieľov v rámci krajín Európskej únie. Táto novela zásadne mení požiadavky na správanie účastníkov trhu a ich motiváciu. Navrhovaný systém vytvára podmienky na prechod účastníkov trhu elektroodpadu od doterajšieho spôsobu plnenia množstvových limitov k budovaniu kvalitatívneho systému zberu, o čo sa snaží aj ENVIDOM od počiatku svojej existencie. Sme totiž presvedčení, že len takýto systém umožní trvalo udržateľný rozvoj infraštruktúry zberu na celom území Slovenska. Táto zmena legislatívy bude mať mimoriadne nároky na spoluprácu a koordináciu výrobcov pri naplňaní zákonných podmienok dodržania trhových podielov výrobcov na zbere, ako aj nutnosti schválenia mnohých zákonných noriem nižšieho rádu, na ktorých sa ENVIDOM významnou mierou podieľal v roku 2009 a naďalej bude podieľať aj v roku 2010.

Myslíme si, že v roku 2010 bude celkovo k dispozícii minimálne také množstvo elektroodpadu, aké sa vyzbieralo v roku

2009. Pritom je možné skôr očakávať rast množstiev v súvislosti s ďalším rozvojom pokrytia územia SR, povinnosťou predajní odoberať použité elektrozariadenia systémom kus za kus a povinnosťou výrobcov a dovozcov prefinancovať zber a zhodnotenie všetkého elektroodpadu z domácností z územia SR tak, ako to vyplýva z novely zákona o odpadoch platnej od novembra 2009.

Čo sa týka podielu ENVIDOMU na splnení týchto záväzkov, je nutné znovu zdôrazniť, že ENVIDOM túto stratégiu realizuje počas celej svojej existencie. Z toho vyplýva aj vyšší podiel ENVIDOMU na zabezpečení cieľa zberu 4,0 kg/obyvateľ v roku 2009.

Ako vyplýva zo sumárnej tabuľky, ENVIDOM vyzbieraním **13 349 ton** za rok 2009 **prekročil** „svoj“ trhovú podiel v rámci celej SR **o približne 2 949 ton**, (keď tzv. referenčný cieľ zberu na dosiahnutie zberu 4,00 kg/obyvateľ je vypočítaný ako trhovú podiel ENVIDOMU na celkovom predaji, čo je približne 10 400 ton). Tento výsledok vyplýva hlavne zo strategického záväzku ENVIDOMU vo forme prefinancovania všetkého elektroodpadu z domácností v SR, a to hlavne v oblasti potenciálne nebezpečných chladničiek a mrazničiek, ktorých v roku 2009 **ENVIDOM vyzbieral približne 138-tisíc kusov**, pričom výrobcovia a dovozcovia – účastníci ENVIDOMU **predali** v tom istom období v SR „iba“ **128-tisíc kusov** týchto výrobkov.

V rámci činnosti koordinačného centra kolektívnych organizácií sa budeme snažiť nastaviť optimálne podmienky na spoluprácu všetkých subjektov procesu zberu a recyklácie s cieľom zabezpečiť všetkým obciam a mestám odber a prefinancovanie elektroodpadu z domácností, ktorý vznikne na ich území, a ponúknuť im našu pomoc a skúsenosti pri organizovaní zberu. Máme záujem, aby občania Slovenska mali čo najviac pohodlných možností ekologickej likvidácie elektroodpadu, aby sme tak predchádzali jeho vyhadzovaniu do bežného komunálneho odpadu alebo na čierne skládky.

Sumárna tabuľka predbežných výsledkov UVEDENIA NA TRH a ZBERU za Slovenskú republiku v roku 2009 tak, ako boli predbežné výsledky registrovaných 13 kolektívnych organizácií výrobcov a dovozcov elektrozariadení v SR nimi vzájomne zdieľané v rámci prípravnej činnosti Koordinačného centra v 1. štvrtroku 2010

Kategória	Uvedené na trh 2009 – kolektívne organizácie spolu (kg)	Zozbierané – kolektívne organizácie spolu (kg)	Referenčný cieľ zberu 2010 ako podiel za kategórie v roku 2009 v kg pre dosiahnutie cieľa 4,00 kg/obyv.	ENVIDOM – podiel na trhu SR (%)	ENVIDOM – uvedenie na trh 2009 (kg)	ENVIDOM – vyzbierané v roku 2009 (kg)	ENVIDOM – referenčný cieľ 2010 PODIEL ZBERU Z KATEGÓRIE v roku 2009 v kg
1a) VDS okrem chladničiek a mrazničiek	16 435 188,92	8 139 256,50	7 739 774,2	77,51%	12 739 443,00	6 514 713,00	5 999 098,98
1b) Chladničky a mrazničky	8 403 517,00	6 876 917,00	3 957 443,05	87,82%	7 379 599,00	5 861 779,00	3 475 426,49
1. Veľké domáce spotrebiče, spolu	24 838 705,92	15 016 173,50	11 697 217,25	81,00%	20 119 042,00	12 376 492,00	9 474 525,47
2. Malé domáce spotrebiče	4 067 180,86	1 527 093,10	1 915 345,28	49,34%	2 006 567,00	971 841,00	945 031,36
3a) IT&T bez CRT´ s	3 774 325,42	1 833 516,41	1 777 431,75	0,00%	0,00	0,00	0,00
3b) IT&T CRT´ a LCD s iba	790 777,80	757 160,00	372 398,51	0,00%	0,00	0,00	0,00
3. Informačné techn. a telekom. zariadenia (IT&T), spolu	4 565 103,22	2 590 676,41	2 149 830,26	0,00%	0,00	0,00	0,00
4a) SE bez CRT´ s	1 908 822,58	838 232,50	898 916,09	0,00%	0,00	0,00	0,00
4b) SE-CRT a LCD s iba	3 824 387,26	1 609 775,00	1 801 007,22	0,00%	0,00	0,00	0,00
4. Spotrebná elektronika spolu	5 733 209,84	2 448 007,50	2 699 923,31	0,00%	0,00	0,00	0,00
5a) svietidlá	2 634 003,69	177 576,90	1 240 423,45	0,00%	0,00	0,00	0,00
5b) svetelné zdroje	532 259,07	164 140,04	250 655,17	0,00%	0,00	0,00	0,00
5c)-ož (ex Hg)	8 216,82	9 693,00	3 869,52	0,00%	0,00	0,00	0,00
5. Svietidlá a výbojky spolu	3 174 479,58	351 409,94	1 494 948,14	0,00%	0,00	0,00	0,00
6. Elektrické a elektronické nástroje	3 115 811,51	238 831,00	1 467 319,77	0,15%	4 633,00	654,00	2 200,98
7. Hračky, zariadenia na šport. a rekr. účely	414 960,27	18 808,32	195 415,99	0,00%	0,00	0,00	0,00
8. Zdravot. zariadenia	107 834,02	94 135,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00
9. Prístroje na monitorovanie a kontrolu	55 693,38	44 399,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00
10. Predajné automaty	54 685,00	70 188,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00
SPOLU 1 AŽ 10	46 127 663,60	22 399 721,77	0,00	0,00%	22 130 242,00	13 348 987,00	10 421 757,81
1 až 10 v kg/obyvateľ	8,5346	4,1444			4,09	2,47	1,93
Z domácností – kat. 1 až 7	45 909 451,20	22 190 999,77	21 620 000,00	48,20%	22 130 242,00	13 348 987,00	10 421 757,81
Z domácností – kat. 1 až 7 v kg/obyvateľ	8,4942	4,1058	4,00	48,20%	4,09	2,47	1,93
REFERENČNÝ CIEĽ ZBERU 4 kg/obyvateľ	21 620 000,00						
PODIEL CIEĽA NA UVEDENÍ NA TRH	47,09%						

Finančné údaje

Vývoj majetku, vlastných zdrojov a záväzkov v rokoch 2008 až 2009

AKTÍVA (v €)	Rok 2009	Rok 2008
A. Neobežný majetok	26 310	8 716
B. Obežný majetok	1 710 608	3 355 453
C. Časové rozlíšenie spolu	14 051	6 565
AKTÍVA celkovo	1 750 969	3 370 734

PASÍVA (v €)	Rok 2009	Rok 2008
A. Vlastné zdroje krytia majetku spolu	184	184
B. Cudzíe zdroje	1 750 785	3 370 550
C. Časové rozlíšenie spolu	0	0
PASÍVA celkovo	1 750 969	3 370 734

Vývoj nákladov a výnosov v rokoch 2008 až 2009

NÁKLADY (v €)	Rok 2009	Rok 2008
Účtová trieda 5 celkovo*	3 443 633	4 869 203

VÝNOSY (v €)	Rok 2009	Rok 2008
Účtová trieda 6 celkovo	3 443 633	4 888 362
Výsledok hospodárenia po zdanení	0	0

V účtovných nákladoch je už zahrnutá tvorba aj rozpúšťanie rezerv na elektroodpad v celkovej výške 1 511 223 €, z čoho vyplýva, že **celkové reálne náklady** v roku 2009 boli v celkovej výške **4 954 856 €** v nasledovnom členení:

chladničky	3 018 562 €
ostatné VDS	1 539 366 €
vysávače	166 905 €
ostatné MDS	229 773 €
EE nástroje	251 €
	4 954 856 €

Celkové vyhodnotenie nákladov kolektívneho systému ENVIDOM za rok 2009

	€/kg elektroodpadu – priemer	za kategórie EZ				EEN €/kg
		chladničky €/kg	ostatné VDS €/kg	vysávače €/kg	ostatné MDS €/kg	
Celkové náklady*	0,37	0,55	0,24	0,43	0,43	0,38

* v celkových nákladoch sú zahrnuté: prevádzkové náklady, náklady na systém, daň z príjmu
VDS – veľké domáce spotrebiče, **MDS** – malé domáce spotrebiče, **EEN** – elektrické a elektronické nástroje



Zoznam účastníkov kolektívneho systému ENVIDOM

Zoznam členov a účastníkov kolektívneho systému ENVIDOM v roku 2009 (priamy vzťah)

P.č.:	Obchodné meno
1	AAA KLIMA SLOVAKIA, s.r.o.
2	Amica Commerce, s.r.o.
3	AMWAY SLOVENSKO s.r.o.
4	ARDO ČR domáci spotrebiče, s.r.o.
5	ARDO SR domáce spotrebiče, s.r.o.
6	ASPICO Slovakia, s.r.o.
7	AZOR, s.r.o.
8	Baumatic Slovakia, s.r.o.
9	BEAM, s.r.o.
10	Beko Slovakia s.r.o.
11	Brel, spol.s r.o.
12	BSH domáci spotrebiče, s.r.o., oz
13	Carrier chladiaca technika Slovakia, s.r.o.
14	CFF spol. s r.o.
15	CKD market, s.r.o.
16	CONET, s.r.o.
17	CS COMPANY, s.r.o.
18	DAIKIN AIRCONDITIONING CENTRAL EUROPE — SLOVAKIA, s.r.o.
19	DATART MEGASTORE, s.r.o.
20	Di Lusso s.r.o.
21	Domo Omnia, a.s.
22	Domoss Technika, a.s.
23	EASTCON AG SR spol. s r.o.
24	EBD, spol. s r.o.
25	Electrolux Slovakia, s.r.o.
26	ELEKTROSPED, a.s.
27	ELMAT SLOVAKIA, s.r.o.
28	ETA — Slovakia, s.r.o.
29	FAGOR SLOVENSKO, s.r.o.
30	Franke Slovakia, s.r.o.
31	František Jánošík
32	František Majtán — Tovar pre domácnosť
33	GEMA s.r.o.
34	GISET SK, s.r.o.
35	GM Electronic Slovakia, spol. s r.o.
36	Gorenje Slovakia, s.r.o.
37	Groupe SEB Central — Europe Kft
38	Hillcom Slovakia spol. s r.o.
39	IKEA Supply AG
40	Indesit Company Magyarország Kft.
41	Ing. Dušan Repta-Biatec
42	Ing. Karel Tomek MAXIMA
43	Ing. Peter Behúň BEST
44	Ing. Vladimír Dinga

45	INTERCALEX , spol. s r.o.
46	Interlinea, a.s.
47	Internet Mall Slovakia, s.r.o.
48	Ivo Langer LOMAX
49	Juraj Špánik
50	Kanlux s.r.o.
51	Karma Slovakia, s.r.o.
52	Kika Nábytok Slovensko, s.r.o.
53	KOMA Consulting, s.r.o., organizačná zložka
54	LINEA RECTA SLOVAKIA, spol. s r.o.
55	Lucia Andacká — BROYER servis
56	Luto Slovakia, a.s.
57	Marex Trade — Slovakia, s.r.o.
58	McTREE SR, a.s.
59	Miele, s.r.o.
60	MOS, s.r.o.
61	N&N Group, s.r.o.
62	NEPA Slovakia, spol. s r.o.
63	Pavol Rabatin
64	PEKUR, s.r.o.
65	PELIA, s.r.o.
66	PENTA SK, s.r.o.
67	PREMT, s.r.o.
68	PROLUX, s.r.o.
69	RAVAL TRADE,s.r.o.
70	REMONT Slovakia, s.r.o.
71	Retail Value Stores, a.s.
72	Samsung Electronics Magyar Rt. — slov.org.
73	SLOVKLIMA DEIMOS, s.r.o.
74	SMART Systems, s.r.o.
75	Štefan Duša — IMFREINEX
76	Štefan Matyasovszky — Hrom
77	Tatra Commerce spol. s r.o.
78	TATRAMAT — ohrievače vody, s.r.o.
79	TECHNOTEX, s.r.o.
80	VALLENS, s.r.o.
81	VARTA Baterie spol. s r.o.-o.z.
82	Verix, s.r.o.
83	Vitakraft Slovakia, s.r.o.
84	Whirlpool Slovakia, s.r.o.
85	Zásobování, a.s.
86	ZÁVACKÝ PETER GLOBTAKTIK
87	Zelmer Slovakia, s.r.o.

Okrem vyššie uvedených „priamych“ účastníkov mal kolektívny systém ENVIDOM v roku 2009 aj približne 90 účastníkov zastúpených prostredníctvom výrobcov so sídlom mimo územia SR (nepriamy vzťah)

Ľudia v ENVIDOME

Predstavenstvo združenia ENVIDOM

Ing. Ján Spūra

predseda predstavenstva
(Whirlpool Slovakia, s.r.o.)

Kornélia Ciglanová

členka predstavenstva
do 1. 12. 2009
(ARDO SR domáce spotrebiče spol. s r. o.)

Juraj Nociar

člen predstavenstva
(Electrolux Slovakia, s.r.o.)

Josef Pos

člen predstavenstva
(Indesit Company Magyarorszá, Kft.)

Ing. Karol Juran

člen predstavenstva
(Gorenje Slovakia, s.r.o.)

Ing. Ján Končál

člen predstavenstva
(Fagor Slovensko, s.r.o.)

Ing. Plamen Petrov

člen predstavenstva
(BSH domáci spotrebiče, s.r.o., org. zložka Bratislava)

Ing. Jaroslava Vyrobíková

členka predstavenstva
(ETA Slovakia, s.r.o.)

Dozorná rada združenia ENVIDOM

(od 1. 1. 2009 na základe zmeny stanov tvoria Dozornú radu združenia ENVIDOM 3 členovia)

Ing. Miroslav Zumrík †

predseda dozornej rady do 5. 3. 2009
(Whirlpool Slovakia, s.r.o.)

Pavol Csicso

predseda dozornej rady od 1. 4. 2009
(Groupe SEB ČR a SR, s.r.o.)

Ing. Jiří Bartoš

člen dozornej rady do 23. 4. 2009
(ETA Slovakia, s.r.o.)

Ing. Vladimír Kiss

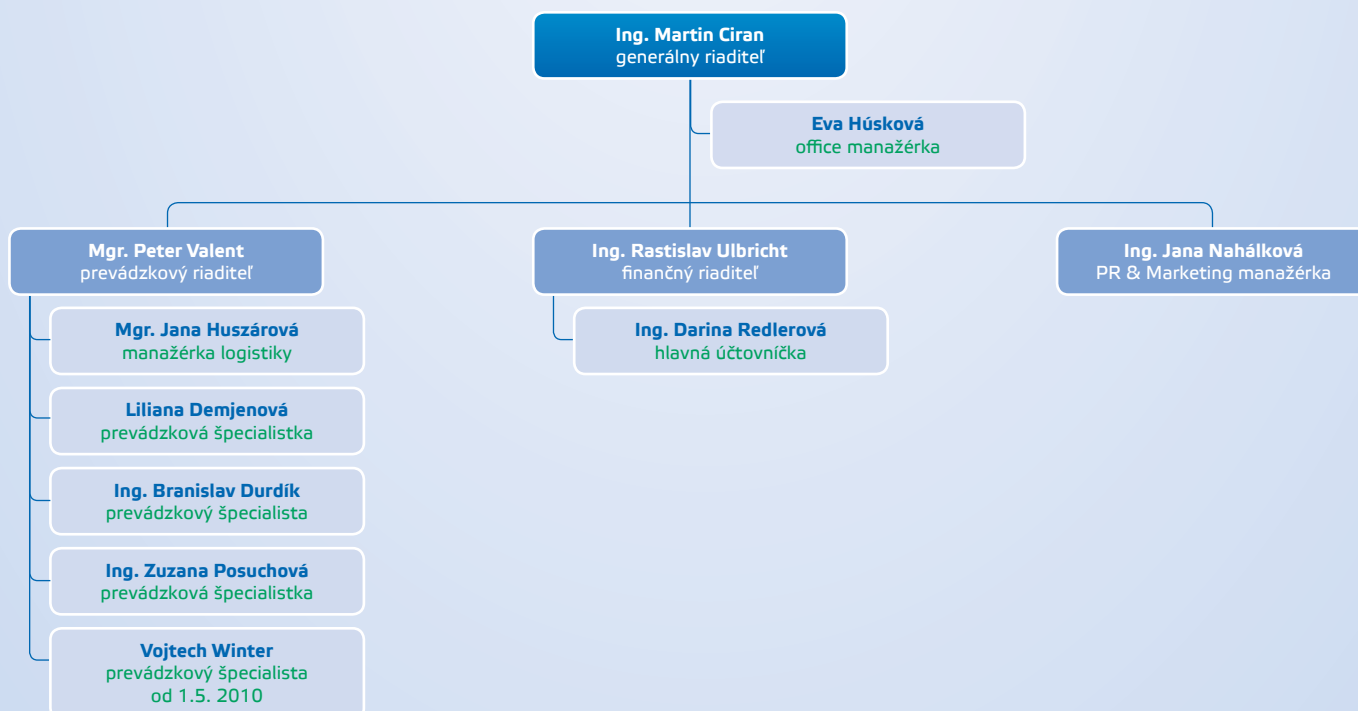
člen dozornej rady od 1. 4. 2009
(Whirlpool Slovakia, s.r.o.)

Ľubomír Pěvratský

člen dozornej rady od 1. 5. 2009
(ETA Slovakia, s.r.o.)

Pracovný tím združenia ENVIDOM

Združenie ENVIDOM má v súčasnosti 11 zamestnancov.





B/S/H/



eta

MORA

gorenje



envidom



ZDRUŽENIE VÝROBCOV
ELEKTROSPOTREBIČOV PRE RECYKLÁCIU

Adresa:

Ružová dolina 6, 821 08 Bratislava

e-mail: info@envidom.sk

www.envidom.sk

Tel.: +421 2 50 221 300

Fax: +421 2 50 221 301

Tento dokument je vytlačný na ekologickom papieri.